

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ

Матеріали IX Міжнародної
науково - практичної конференції
(16-17 жовтня 2025 р.)

Львів 2025

УДК 330.342.146:338.242.2:339.137.2
ББК 65.050+65.432+65.9(4Укр)-04
П 781

Проблеми формування та реалізації конкурентної політики: Матеріали IX міжнародної науково-практичної конференції (16-17 жовтня 2025 р.). Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2025. 307 с.

У збірнику представлено наукові матеріали учасників IX Міжнародної науково-практичної конференції *«Проблеми формування та реалізації конкурентної політики»*, що відображають сучасні тенденції розвитку національної економіки, публічного управління та економічної безпеки.

Основні тематичні напрями досліджень охоплюють проблематику формування та реалізації конкурентної політики в умовах трансформаційної економіки; теоретичні та прикладні аспекти державного регулювання; вітчизняний і зарубіжний досвід розвитку конкуренції на товарних ринках; механізми підвищення конкурентоспроможності в умовах економічної нестабільності; публічно-приватну взаємодію як інструмент розвитку та напрями її вдосконалення.

Окрему увагу приділено проблемам забезпечення економічної та інформаційної безпеки держави і підприємств, децентралізації та регіонального розвитку, становленню громадянського суспільства та його ролі у формуванні професійного корпусу державних службовців, а також соціальним аспектам зайнятості та конкурентоспроможності на ринку праці в контексті державної та регіональної політики.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, викладачів, аспірантів, студентів економічних і управлінських спеціальностей, а також для представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

За зміст та мовно-стилістичне редагування відповідальність несуть автори

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова комітету:

Поплавська Жанна Василівна - завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., професор

Члени організаційного комітету:

Данилович-Кропивницька М. Л. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

Канцір І. А. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

Михальчишин Н. Л. – доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного університету «Львівська політехніка», к.е.н., доц.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І «ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ»

Holovko Y. M.	The digital markets act and the digital services act as drivers of implementation strategies and institutional reform in Ukraine	13
Mańkowski C.	Modeling the material flow for the improvement of logistics infrastructure quality between Poland and Slovakia	15
Yasko Y.	Competition policy in the context of european integration	15
Алексеев I. B., Добровольський Є. B., Юнко В. Б.	Конкуренція підприємств на фінансових ринках під час війни та у повоєнних умовах	16
Алмаші I. C., Мусафірова А. А., Опанасюк Л. Л., Бартусяк С. В., Бойківська Г. М., Бойківська С. Є.	Забезпечення права юридичних осіб на комерційну таємницю в умовах євроінтеграційних процесів: національний та міжнародний досвід Вплив війни на соціально-економічний розвиток України Корпоративна соціальна відповідальність як чинник формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств у контексті євроінтеграції	18
Бойко А. I., Гринькевич О. С., Вергелюк Ю. Ю., Мирончук Ю. В., Вовченко О. В.	Конкурентна політика університетів: підходи до ціноутворення у цифровому сегменті освітніх продуктів Вплив євростандартів на формування конкурентного середовища на ринку ОСЦПВ в Україні Поняття спотворюючого ефекту іноземних субсидій у конкурентному праві ЄС	24
Ганцяк М. О., Фомов Д. О., Герасименко А. Г., Гановський В. Л., Глушкова Д. В.	Впровадження цифрових інновацій як чинник конкурентоспроможності банківських установ Концептуальна модель реалізації процесу нотифікації регульованих платформ в Україні Конкуренція за європейськими правилами. Як Україна трансформує свою політику в умовах євроінтеграції	29
Горбачук Н. В.	Реформування залізничного монопольного сектору України: напрями вдосконалення політики регулювання природних монополій в умовах євроінтеграції	34
Гордон П. М., Гуменюк В. B., Гогунська О. А., Гутак В. М.	Стратегії утримання та розвитку талантів в ІТ-сфері Regional and sectoral drivers of competition policy transformation during wartime Трансмісійні механізми впливу екзогенних чинників на фінансову безпеку підприємств	36
Домарацька Д. Я.	Вплив євроінтеграційних процесів на конкурентоспроможність малих і середніх підприємств	42
Дудка П. О., Ожелевська Т. С., Заборонюк К. В.	Конкурентна політика на агропродовольчих ринках США та України Соціальна відповідальність бізнесу як фактор підвищення конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції	44
Завербний А. C., Шаровський Я. О., Гадик В. О., Захарчук М. Є.	Проблеми та перспективи формування конкурентної політики за допомогою цифровізування: євроінтеграційний аспект Актуальні проблеми системи освіти України та підходи до їх вирішення на рівні публічного управління	47
Залізна Л. В., Трач М. Я.	Перспективи розвивання документально-інформаційного забезпечення митної діяльності підприємств за умов	48

	євроінтеграції	
Зеленевич В. В.	Інтеграція ризик-менеджменту у стратегії позиціонування українських підприємств на міжнародних ринках	52
Зубрич П. В.	Гармонізація українського законодавства до права ЄС	53
Карасюк І. О.	Конкурентна політика на ринку електронної комерції: євроінтеграційний контекст	56
Кілієвич О. І.	Ринки праці в епоху штучного інтелекту: переосмислення конкуренції як самодостатньої цінності	58
Климчук А. Б., Пушак Г. І.	Проблеми муніципального управління в Україні	64
Комаринець С. О.	Проблеми сталого розвитку територіальних громад в Україні	65
Левченко В. В., Мельник В. В.	Конкурентні стратегії українських стартапів: євроінтеграційний контекст	67
Лефтер Д. О.	Проблеми формування сприятливого середовища для міжнародного бізнесу в Україні: виклики та перспективи у контексті євроінтеграції	68
Літніх М. С.	Психологічні проблеми формування та реалізації конкурентної політики: євроінтеграційний аспект	69
Маркова С. В., Маказан Є. В.	Євроінтеграційні орієнтири менеджменту бізнес-процесів у контексті конкурентної політики України	71
Михальчишин Н. Л.	Вплив євроінтеграції на систему захисту конкуренції в Україні	73
Мірошниченко І. С.	Розвиток експортного потенціалу як складова конкурентної стратегії повоєнної економіки	74
Мних О. Б., Донець В. Р.	Актуальність науково-прикладних маркетингових досліджень інституційного середовища у воєнну добу в Україні	76
Молочко Т. В.	Досвід публічного управління в США: перспективи впровадження його елементів в Україні	78
Нестор О. Ю.	Особливості вертикальної та горизонтальної координації управління публічними інвестиціями	80
Овчарук О. М.	Управління людським капіталом підприємства на засадах концепції сталого розвитку у процесі формування та реалізації конкурентної політики	82
Ожелевська Т. С.	Європейський досвід удосконалення конкурентної політики на цифрових ринках: уроки для України	84
Орехова Т., Кузнєцов О.	Розбудова коридорів TEN-T в Україні як основа інтеграції до європейського простору мобільності та стимулювання економічної стійкості	86
Проскурня В. М., Панченко О. Д.	Вплив бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки на формування конкурентоспроможної політики підприємства	88
Рисін М. В., Сух Я. І.	Роль прозорих закупівель у відновленні конкурентного середовища товарних ринків у воєнний та післявоєнний період	89
Ріпей М. В.	Рубрика «Бізнес» на інформаційному порталі для українців у Польщі «Наш вибір»	91
Ріпка Р. О.	Роль професійного розвитку персоналу митних органів у формуванні та реалізації конкурентної політики України	93
Ружина О. А., Дугієнко Н. О.	Міжнародні транспортні коридори України як фактор посилення конкурентоспроможності національної	95

	економіки	
Селев О. В.	Імплементація європейської моделі <i>de minimis</i> у сфері державної допомоги: оцінка впливу на конкурентне середовище в Україні	96
Старко І. Є.	Інституційні та регіональні аспекти формування конкурентної політики в Україні	96
Фалик О. П.	Модель ТРІПЛ-А як інструмент підвищення стійкості глобальних ланцюгів постачання	97
Хрістін Р. Г.	Регуляторні ініціативи держави для стабілізації бізнес-середовища в кризовий період	99
Чернихівська А. В.	Євроінтеграційна стратегія як інструмент зміцнення конкурентоспроможності сфери гостинності та туристичної індустрії	100
Шлапак А. В.	Євроінтеграційні аспекти формування та реалізація конкурентної політики у сфері транспортних послуг	102
СЕКЦІЯ II «РОЗВИТОК КОНКУРЕНЦІЇ НА ТОВАРНИХ РИНКАХ ВІДПОВІДНО ДО СТРАТЕГІЇ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ»		
Jazdzewska-Gutta M.	From crisis flexibility to strategic predictability: insights for Ukraine's supply chains	104
Віслоух І. В.	Стратегії продажів: види та структурні елементи	104
Гнисяк В. С.	Роль маркетингу у відновленні конкурентоспроможності українських компаній	106
Годиш Я. О.	Конкуренція на ринку медичних послуг	108
Дугієнко Н. О., Ярошук Т. А.	Місце України в міжнародній торгівлі товарами	109
Жуков Д. В.	Виставкова діяльність як інструмент підвищення регіональної конкурентоспроможності та розвитку малого і середнього бізнесу	110
Завербний А. С., Залізна Л. В., Жук О. О.	Стратегії розвивання міжнародного товарообігу за умов повоєнного відновлення України	112
Здоровега М. Образцов Р. Є.	В., Сталий девелопмент і циркулярна економіка, як інструментарій повоєнного відновлення	113
Іванова Ю. Лежєп'юкова В. Г.	О., Міжнародна виставкова діяльність як інструмент посилення конкурентних переваг українських підприємств у період повоєнного відновлення	115
Левченко В. В., Штанова А. Л.	Трансформація маркетингової стратегії кївстар на ринку мобільних послуг України в сучасних умовах	117
Лисенко Є. І.	Малий та середній бізнес в Україні як чинник посилення конкуренції на товарних ринках у повоєнний період	118
Мірошніченко І. С.	Розвиток експортного потенціалу як складова конкурентної стратегії повоєнної економіки	120
Норік Л. О.	Attracting foreign investment as a stimulus for enhancing competition in Ukraine's energy markets	122
Ожелевська Т. С.	Європейський досвід удосконалення конкурентної політики на цифрових ринках: уроки для України	124
Онушканич Я. В.	Інноваційні підходи до оптимізації використання ресурсного забезпечення підприємств у кризових умовах	126
Орехова К. В., Олійник М. Б.	Конкуренція на товарних ринках у повоєнному відновленні України	127
Разумова Г. В.	Конкурентні бар'єри для малого та середнього бізнесу	129
Рогожинський М. Я.,	Трансформаційні зміни у виробничому секторі України як	131

Отже, експортний потенціал стає рушійною силою економічного зростання та відновлення країни після війни, зміцнюючи її позиції у глобальній економіці та сприяючи стійкому розвитку.

Таким чином, розвиток експортного потенціалу є невід’ємною складовою конкурентної стратегії повоєнної економіки України. Він дозволить не лише відновити національне виробництво, а й закласти підґрунтя для сталого економічного зростання та інтеграції України у світову економіку на правах рівноправного партнера.

Список використаних джерел:

1. Бондар Ю., Мірошніченко І. Міжнародне співробітництво як складова зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Управління організацією в сучасних реаліях міжнародного співробітництва*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції здобувачів вищої освіти (07 листопада 2024 року). Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2024. С. 19-23.

2. Мірошніченко І.С. Стратегічні інструменти забезпечення стійкої конкурентоспроможності України в умовах післявоєнного відновлення. *Стратегії ЄС щодо конкурентоспроможності, зростання і добробуту: Стратегічне управління конкурентоспроможністю в контексті євроінтеграційних процесів*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, Дніпро, 19 березня 2025 р. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2025. С.137-138.

3. Мірошніченко І.С. Глобальне партнерство як чинник сталого розвитку. *Механізми забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, перспективи, міжнародний досвід*: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 01 листопада 2024 р. Держ. Біотехнологічний ун-т. Харків, 2024. С. 409-411.

NORIK L. O.

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT AS A STIMULUS FOR ENHANCING COMPETITION IN UKRAINE’S ENERGY MARKETS

In the wake of the war, Ukraine is confronted with the urgent need not only to rebuild its damaged infrastructure but also to establish a new economic development model grounded in openness, efficiency, and competition. The energy sector is critical in this context, ensuring the supply of energy and forming the foundation of the country’s economic security. It is a key enabler for industries, transportation, utilities, and IT infrastructure operations. Competition in energy markets is one of the most critical drivers of market efficiency, contributing to better service quality, lower tariffs, and the introduction of modern technologies. The attraction of foreign investments into this sector can serve as both a direct source of capital and an indirect mechanism for fostering a competitive environment by facilitating the entry of new market participants, the transfer of innovations, the modernization of production capacities, and encouraging transparent market behavior.

In scholarly literature, it is well-recognized that foreign direct investment in sectors characterized by natural or administrative monopolies has the potential to transform market structures, shifting them from oligopolistic or monopolistic conditions to more competitive, market-driven systems. This transformation occurs through increased access to advanced technologies, the emergence of alternative suppliers or generators, and changes in the regulatory framework governing access to infrastructure. In energy markets, competition typically manifests in electricity generation, supply to end consumers, and, to a lesser degree, distribution and transmission, which continue to be dominated by natural monopolies. Consequently, the key channels through which foreign investors influence competition in the energy sector include: involvement in constructing new generation capacities, access to electricity supply markets, development of energy storage systems, and financing infrastructure projects with open-access guarantees.

Since the onset of Russia's full-scale aggression in 2022, Ukraine's energy sector has suffered significant damage. According to the World Bank, direct losses in the energy sector amounted to USD 20.51 billion by the end of 2024 [1]. Over 50 % of the country's thermal and hydroelectric generation capacity and a significant portion of the electricity transmission network have been destroyed or severely damaged. However, a paradoxical trend has emerged: between 2023 and 2024, interest in investing in Ukraine's energy sector, particularly in renewable energy and decentralized solutions, has been growing. This is partly driven by expectations of Ukraine's eventual integration into the European Union's energy market and the global momentum towards green energy transitions. Nevertheless, according to [2], the total foreign direct investment in Ukraine in 2024 was USD 3.33 billion, representing a decrease of USD 1.16 billion compared to 2023. The foreign capital share remains relatively small in the energy sector investment structure. Most investments are domestically sourced or through donor programs and concessional loans from international financial institutions.

Over the past two years, several energy storage projects, funded by foreign investment, have been launched in Ukraine. The dominant focus of new investments has been solar, wind, and battery storage generation. For example, DTEK, in collaboration with international partners, implemented a large-scale energy storage project with a capacity of 400 MWh. This project helps to alleviate peak loads and stabilize the energy system [3]. Such developments create new competitive niches among small energy suppliers, aggregation platforms, and technological startups.

Another significant trend is the growth of renewable energy generation. The rise of numerous small and medium-sized investors in solar and wind energy facilitates the fragmentation of the generation market, which intensifies competition and reduces the dominance of a few large companies. According to forecasts, by 2030, the share of renewable energy sources in Ukraine's energy mix could reach 27%, compared to about 10% in 2024 [4]. Renewable energy development allows Ukraine to diversify its energy sources, reduce fossil fuel dependence, and attract foreign investment, aligning with global sustainability goals. As the world shifts toward a low-carbon economy, Ukraine's renewable energy potential – solar, wind, and biomass – can attract international capital and expertise. Furthermore, it opens the possibility of clean energy exports to the EU, positioning Ukraine as a key player in Europe's energy market. However, investments are needed to fully capitalize on these opportunities in modernizing energy infrastructure, storage systems, and smart grids to integrate renewables into the national energy system. Additionally, expanding renewable energy could create jobs, particularly in rural areas, stimulating local economies, reducing regional disparities, and supporting inclusive growth.

Furthermore, it should be noted that the arrival of foreign capital in the electricity supply sector for end consumers contributes to higher service standards, the implementation of digital solutions, the development of online customer services, and the introduction of flexible tariff plans. In the long term, this will strengthen competition at the production level and in customer service and consumer-facing business practices.

At the same time, despite the potential, several barriers hinder investment flows and slow the process of enhancing competition, including: high-risk levels associated with the ongoing war (frequent attacks on critical infrastructure create an unpredictable environment for long-term investments); an imperfect regulatory framework (frequent changes in legislation and the lack of long-term guarantees for investors make the market less attractive); tariff regulation (government policies in the energy sector are primarily focused on maintaining affordable tariffs, which impacts market performance and reduces investment profitability); underdeveloped infrastructure (distribution networks, which remain in state or semi-state ownership, are often in poor condition and incapable of integrating new capacities); market concentration (the dominance of a few large players in the market reduces opportunities for new entrants unless there is sufficient regulatory support).

To activate foreign investment flows and create a more competitive environment in the energy sector, it is advisable to implement measures that ensure transparency and stability within the regulatory environment, promote the development of infrastructure to accommodate new market participants, support the decentralization of generation, provide financial incentives, and integrate into the European energy market.

Foreign investments in Ukraine's energy sector represent restoring the country's damaged infrastructure and an opportunity to restructure the energy market, improve its efficiency, reduce dependence on oligopolistic players, and align the country with European market standards. A comprehensive policy approach is required to fully realize this potential, combining institutional reforms, risk mitigation, competition support, and innovation stimulation. The successful implementation of such measures would enhance the attractiveness of the energy sector for investors and position it as a catalyst for sustainable economic growth in Ukraine's post-war recovery.

References

1. World Bank; Ukraine, Government of; European Union; Nations, United. *Ukraine - Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 - December 2024 (English)*. Washington, D.C.: World Bank Group. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022>
2. InVenture. *In 2024, FDI in Ukraine decreased by \$1.16 billion*. URL: https://inventure.com.ua/en/news/ukraine/in-2024-fdi-in-ukraine-decreased-by-dollar1.16-billion?utm_source.
3. Reuters. *Ukraine's DTEK invests in major battery storage to bolster energy security*. URL: https://www.reuters.com/business/energy/ukraines-dtek-invests-major-battery-storage-bolster-energy-security-2025-09-11/?utm_source.
4. Center for Strategic and International Studies (CSIS). *Striving for Access, Security, and Sustainability*. URL: <https://www.csis.org/analysis/striving-access-security-and-sustainability>.

ОЖЕЛЕВСЬКА Т. С.

Державний торговельно-економічний університет

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЦИФРОВИХ РИНКІВ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Для регулювання цифрового економічного простору у 2015 року був введений в дію Єдиний цифровий ринок - документ Єдиного європейського ринку, що охоплює електронну комерцію, телекомунікації та цифровий маркетинг, який спрямований на інтеграцію національних ринків країн-членів ЄС шляхом запровадження спільних підходів і стандартів у цифровому середовищі, а також усунення перешкод для здійснення онлайн-трансграничних операцій та інших цифрових взаємодій. Оскільки досвід провідних країн світу показав, що класичні антимонопольні інструменти регулювання на цифрових ринках недієві, для забезпечення справедливих умов для всіх учасників онлайн-платформ, усунення ризиків, пов'язаних із розповсюдженням незаконного контенту, товарів і послуг на цифрових ринках у 2022 році Єврокомісія ухвалила два акти: Акт про цифрові послуги (DSA) та Акт про цифрові ринки (DMA), в основі яких лежить ex-ante регулювання. DMA встановлює на цифрових ринках суттєві обов'язки для гейткіперів та передбачає відповідальність за їх невиконання. При цьому в разі порушення обов'язків санкції будуть застосовуватися «ex-post», тобто після вчинення правопорушення, тоді як у випадках зловживання домінуючим становищем обов'язки будуть визначатися «ex-ante», тобто наперед.

Конкурентне відомство Єврокомісії виділяє такі ознаки концентрацій на цифрових ринках [1]: зосередження даних у межах горизонтальних об'єднань, коли учасниками виступають компанії, що до злиття конкурували, пропонуючи взаємозамінну інформацію або дані на одному ринку; накопичення даних як фактор посилення позицій на ринку цифрової реклами; використання великих обсягів даних для модернізації наявних або створення інноваційних продуктів і сервісів; обмеження конкурентного доступу в результаті вертикального ефекту, коли концентрація призводить до ускладненого або обмеженого доступу до вихідних даних. Таке обмеження може проявлятися у формі зростання цін, відмови у наданні даних, зниження їхньої якості тощо.